

този ракурс са също в субдоминантна позиция спрямо българите като цяло и по принцип според регистрираните оценки на ромите. Оттук и подсъзнанието на циганите работи на подобни „обороти“, както и спрямо собствената орис на субдоминантен етнос.

Второто се отнася до един външно незабележим, но трафаретен проблем. Той засяга незапознатостта отблизо на циганите с евреите, особено в последните няколко десетилетия на нашата съвременность. Евреите у нас са най-малката етнична общност – днес са 1300–1500 души. Това прави практически много трудна и твърде малка вероятността циганите всекидневно да комуникират с евреите и на тази основа да си изграждат детайлни и адекватни оценки за етничното им своеобразие и характер. Следователно ромските стереотипни нагласи, както и предразсъдъчните им образи, са транспортирани повече от минало време, а не са продукт на съвременно съприкосновение с душевността и битността на евреите. Паралелно с това, ако ромите могат, образно казано, да се приемат за „утайката“ на обществото, то съвременните евреи у нас са или истинският „каймак“, или твърде близко и непосредствено до „каймака“ на обществото, защото всички или почти всички от тях са на високи социалностатусни позиции в управленските сфери на многообразния обществен, стопански и културен живот. Поради тази обективна и огромна дистанция циганите нямат реални представи за същността и особеностите на евреите, а се поддават на отколешни, нерядко неверни, предразсъдъци и представи за тях и за етнопортрета им.

Не по-малко интересен е и проблемът за стереотипните оценки и предразсъдъчното отношение към турците от страна на ромите. Специфичната за циганите амбивалентност в съзнанието и самосъзнанието им може би в този случай се проявява в една от най-релефно очертаните си форми. Това проличава от данните на следната таблица, в която се демонстрират три етнопортрета за турците, сред които първият е собственият им автопортрет²⁰. В тях по особено изразителен начин се разкриват стереотипните и предразсъдъчни образи към турците от страна на българите и на циганите.